

● Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Laskach powstał dzięki Elżbiecie Róży Czackiej. Utratę wzroku w młodości odczytała jako swoje powołanie. W 1911 r. założyła Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi, a kilka lat później – Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Służebnic Krzyża. W oparciu o te filary zbudowała na początku lat 20. XX w. Zakład dla Niewidomych w Laskach. Elżbieta Czacka doskonale zdawała sobie sprawę, jak ważne jest wychowanie niewidomych do samodzielnego, w pełni odpowiedzialnego życia. Dlatego Laski wychowują niewidome dzieci od pierwszych miesięcy po urodzeniu po maturę lub egzaminy zawodowe, starając się zapewnić im warunki do wzrastania w poczuciu własnej godności i otwartości na innych. W przyszłości zaowocuje to ich samodzielnym życiem w rodzinach, w środowiskach pracy, w społeczeństwie osób widzących.

Szymon Sławiński
Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi

● W dniu **14 października 2011 r.** Narodowy Bank Polski wprowadza do obiegu monety „Europa bez barier – 100-lecie Towarzystwa Opieki nad Ociemniałymi”, o nominałach:

- 10 zł** wykonaną stemplem zwykłym w srebrze (oksydowane),
- 2 zł** wykonaną stemplem zwykłym ze stopu Nordic Gold.

MONETY EMISJI 2011 MONETY EMISJI 2011

Narodowy Bank Polski

ma wyłączne prawo emitowania znaków
pieniężnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Oprócz **monet i banknotów powszechnego obiegu**
NBP emituje także **monety i banknoty kolekcjonerskie**.

Emisja wartości kolekcjonerskich
stanowi okazję zarówno do upamiętniania
ważnych historycznych rocznic i postaci, jak i do rozwijania
zainteresowań polską kulturą, nauką i tradycją.

Od 1996 roku NBP emituje także
dwuzłotowe monety okolicznościowe
powszechnego obiegu **ze stopu Nordic Gold**.

**Wszystkie monety i banknoty emitowane przez NBP
są prawnym środkiem płatniczym w Polsce.**

Informacje o planie emisji
znajdują się na stronie:

www.nbp.pl/monety

Sprzedaż monet kolekcjonerskich emitowanych przez NBP
jest prowadzona w serwisie Kolekcjoner
(aukcja internetowa/sklep internetowy) pod adresem:

www.kolekcjoner.nbp.pl

 KOLEKCJONER

oraz w oddziałach okręgowych NBP.

Monety zostały wyprodukowane
w Mennicy Polskiej S.A. w Warszawie.

Skład i druk: Drukarnia NBP

NBP

Narodowy Bank Polski

monety

Europa bez barier
100-lecie Towarzystwa
Opieki nad Ociemniałymi

Europa bez barier – 100-lecie Towarzystwa Opieki nad Ociemniałymi

Osoby niewidome i słabowidzące w Polsce

● Mimo rozwoju medycyny nadal rodzą się niewidome dzieci, a ludzie tracą wzrok z powodu różnych schorzeń i wypadków. Według danych GUS w Polsce żyje ponad 1 800 000 osób niepełnosprawnych z powodu uszkodzeń i chorób narządu wzroku.

● Osoby z uszkodzonym wzrokiem to bardzo zróżnicowana populacja – małe dzieci, młodzież, dorośli i ludzie w podeszłym wieku. Są wśród nich tacy, którzy urodzili się niewidomymi lub słabowidzącymi i tacy, którzy tracą wzrok już jako osoby dorosłe. Niektórzy nie widzą nic, inni mają poczucie światła, jeszcze inni widzą świat niewyraźnie. Wśród ludzi słabowidzących są tacy, którzy widzą świat jakby przez mgłę, a inni we fragmentach. Niektórzy mają mroczek centralny i wtedy widzą tylko obiekty znajdujące się z boku. Jeszcze inni mają zawężone pole widzenia i widzą jak przez lunetę albo dziurkę od klucza. Mimo tak poważnych problemów ludzie ci mogą nadal żyć samodzielnie i aktywnie, konieczne jest jednak, aby otoczenie rozumiało ich ograniczenia oraz udzielało wsparcia w sposób umiemy.

● Trzeba pomóc osobom tracącym wzrok i ich bliskim w odnalezieniu się w nowej sytuacji. Nauczyć, jak być samodzielnym w domu, w podróży, w pracy, i jak aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym. Pomoc ta wymaga systemowych rozwiązań, trzeba też zabiegać o właściwe postrzeganie osób z uszkodzonym wzrokiem. Na przykład w odniesieniu do małych dzieci trzeba zadbać o to, by miały odpowiednie zabawki rehabilitacyjne, które stymulowałyby ich rozwój. Trzeba zadbać, by rodzice, starając się przywrócić dziecku widzenie czy zachować jego resztki nie zaniedbywali innych bardzo ważnych dziedzin – wychowania, rehabilitacji, ogólnego rozwoju dziecka. Pomoc

musi być kierowana nie tylko do niewidomego dziecka, ale także do jego rodziców – najczęściej osób pełnosprawnych. W miarę jak dziecko rośnie, pojawiają się inne pytania: do jakiej szkoły – specjalnej czy ogólnodostępnej powinno trafić, z jakich może i powinno korzystać podręczników – w brajlu czy powiększonym druku, co o kształceniu niewidomego czy słabowidzącego dziecka powinni wiedzieć jego nauczyciele. Również w tych kwestiach potrzebna jest fachowa pomoc i doradztwo.

● Oczywiście odmiennego wsparcia oczekuje niewidoma młodzież, która staje przed wyborem zawodu, kierunku studiów, czy ogólnie swojej życiowej drogi. W związku z tym młodzi ludzie oczekują podpowiedzi, jak mogą się zorganizować, tak aby skutecznie sobie pomagać, jak mogą dzielić się doświadczeniami, podpowiadać sobie wzajemnie, jaki sposób rozwiązania danego problemu jest najszybszy, najtańszy, najlepszy.

● Ludzie dorośli mają jeszcze inne problemy. Jak uzyskać nową pracę albo jak w niej się utrzymać; ogólniej jak zdobywać środki do życia. Zatrudnionych jest zaledwie 18 procent osób będących w wieku aktywności zawodowej. Najlichnějšíą grupę stanowią masażyści i fizykoterapeuci oraz pracownicy administracyjno-biurowi.

● Ważne jest także to, aby osobie niewidomej pomóc opanować proste, ale konieczne życiowe umiejętności, takie jak samodzielne, bezpieczne przemieszczanie się z białą laską, prowadzenie gospodarstwa domowego. Osobę słabowidzącą trzeba nauczyć jak najsukuteczniej wykorzystywać posiadane resztki widzenia, jak korzystać z pomocy optycznych (lupy, lunety), odpowiedniego światła, z właściwie zróżnicowanych i skonstruowanych kolorów. Umiejętności tych osoby niewidome i słabowidzące uczzone są w czasie szkoleń grupowych i indywidualnych.

● Odrębną kategorię stanowią ludzie w wieku podeszłym. Oni potrzebują przede wszystkim zwykłej życiowej opieki, fachowej pomocy w załatwieniu codziennych spraw, a czasem po prostu obecności drugiego człowieka. Polski Związek Niewidomych prowadzi trzy domy pomocy społecznej dla osób niewidomych w podeszłym wieku.

● Aby człowiek mógł żyć pełnią życia, nie wystarczy zaspokajanie podstawowych, życiowych potrzeb. Osoby niewidome i słabowidzące, jak wszyscy inni ludzie, potrzebują mieć dostęp do kultury, do wiedzy, do bieżącej informacji. Współczesne technologie pozwalają na korzystanie przez osoby z uszkodzonym wzrokiem z komputera i Internetu.

● Niewidomi i słabowidzący próbują swoich sił w takich dziedzinach jak: recytacja, teatr, muzyka, śpiew, rzeźba, a w wypadku słabowidzących także malarstwo.

● W 2011 r. minęła 60 rocznica powstania Polskiego Związku Niewidomych – największej organizacji zrzeszającej samych niewidomych i słabowidzących.

● Polski Związek Niewidomych jest jedną z ponad 5000 zarejestrowanych w Polsce organizacji pozarządowych pożytku publicznego. Ze względu na liczbę członków jest to najbardziej reprezentatywne stowarzyszenie środowiska osób niewidomych i słabowidzących.

● PZN jest organizacją samopomocową powołaną przez samych niewidomych, działającą na rzecz niewidomych i zarządzaną przez niewidomych. Prowadzi bardzo zróżnicowaną działalność na rzecz ludzi, którzy na skutek utraty widzenia ulegają wykluczeniu społecznemu.

Małgorzata Pacholec
Dyrektor Polskiego Związku Niewidomych

MONETY EMISJI 2011 MONETY EMISJI 2011 MONETY EMISJI 2011 MONETY EMISJI 2011 MONETY EMISJI 2011 MONETY EMISJI 2011 MONETY EMISJI 2011

N O M I N A Ł 1 0 Z Ł

metal Ag 925/1000 (oksydowane) ■ stempel zwykły
średnica 32,00 mm ■ masa 14,14 g
wielkość emisji (nakład) 50.000 szt.

AWERS: Po prawej stronie, częściowo na tle stylizowanego labiryntu, wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. Po lewej stronie orła, na wydodrębnionej płaszczyźnie, podana alfabetem brajla wartość monety. U dołu napis: 10 ZŁ. W otoku napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA 2011. Pod orłem, po prawej stronie, znak mennicy: M/W.

REWERS: Centralnie, stylizowany wizerunek labiryntu. Na jego tle, po prawej stronie, stylizowane wizerunki dwóch postaci, z których jedna trzyma laskę osoby niewidomej. Po prawej stronie, półkolem, wizerunki sześciu gwiazdek. Z lewej strony, półkolem, napis: EUROPA BEZ BARIER.

NA BOKU napis: 100-lecie Towarzystwa Opieki nad Ociemniałymi.

Projektant monety: DOBROCHNA SURAJEWSKA

N O M I N A Ł 2 Z Ł

metal stop CuAl5Zn5Sn1 ■ stempel zwykły ■ średnica 27,00 mm
masa 8,15 g ■ wielkość emisji (nakład) 800.000 szt.

AWERS: Wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. Po bokach orła oznaczenie roku emisji: 20-11, poniżej orła napis: ZŁ 2 ZŁ. W otoku napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA, poprzedzony oraz zakończony sześcioma perełkami. Pod orłem, po prawej stronie, znak mennicy: M/W.

REWERS: Centralnie, na wydodrębnionej płaszczyźnie, stylizowane rysunki dwóch postaci, z których jedna trzyma laskę osoby niewidomej. Wokół postaci stylizowane wizerunki dziewięciu gwiazdek. Po lewej stronie, na wydodrębnionej płaszczyźnie, półkolem, napis: EUROPA BEZ BARIER.

NA BOKU: ośmiokrotnie powtórzony napis: NBP, co drugi odwrócony o 180 stopni, rozdzielony gwiazdkami.

Projektant awersu: EWA TYC-KARPIŃSKA
Projektant rewersu: DOBROCHNA SURAJEWSKA